

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **50358** (13) **U**
(51) МПК (2009)
F24J 3/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ПРИСТРІЙ ДЛЯ НАГРІВАННЯ РІДИНИ

1

(21) u200910512

(22) 16.10.2009

(24) 10.06.2010

(46) 10.06.2010, Бюл.№ 11, 2010 р.

(72) СТЕЦЕНКО ВІКТОРІЯ ЮРІЇВНА, ПЯТИШКІН
ГЕОРГІЙ ГЕОРГІЙОВИЧ, МАЙОРОВ ПАВЛО МИ-
ХАЙЛОВИЧ, ФІЛАТОВА КАТЕРИНА ОЛЕКСАНД-
РІВНА(73) ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІ-
ВЕРСИТЕТ(57) 1. Пристрій для нагрівання рідини, що містить
замкнутий гідравлічний контур, у якому послідовно
встановлені насос із електродвигуном, розширю-
вальна ємкість, що містить поршень, оснащений

2

пристроєм його переміщення, й дренажний кла-
пан, заправний штуцер, кавітатор, датчики темпе-
ратури й тиску, і теплообмінник, який **відрізняєть-
ся** тим, що в гідравлічному контурі перед
кавітатором послідовно розміщені датчик темпе-
ратури й постійний магніт, а після насоса встанов-
лений витратомір, при цьому кавітатор містить
кавітометр і лічильник кількості бульбашок, що має
фотоелектронний помножувач.

2. Пристрій за п. 1, який **відрізняється** тим, що
кавітатор виконаний у вигляді сопла з конфузоро-
ною і дифузорою частинами.

3. Пристрій за п. 1, який **відрізняється** тим, що
насос установлений поршневого типу.

Корисна модель відноситься до теплотехніки,
зокрема до пристроїв для нагрівання рідини, і мо-
же бути використана в системах опалення будин-
ків і споруджень, для нагрівання води, для вироб-
ничих і побутових потреб.

Найбільш близьким аналогом корисної моделі,
що заявляється, є пристрій, який реалізує відомий
спосіб тепловиділення в рідині (RU, 2061195 С1,
кл. F24J 3/00, опубл. 27.05.1996 р.), що містить
замкнутий гідравлічний контур, у якому послідовно
розташовані насос із електродвигуном, дросель,
розширювальна ємкість, що містить поршень із
пристроєм його переміщення й дренажний клапан,
заправний штуцер, кавітатор відцентрового типу, у
якості якого, наприклад, встановлена багатокана-
льна форсунка, датчики температури й тиску, теп-
лообмінник.

Відомий пристрій характеризується невисоким
коефіцієнтом перетворення енергії, що дорівнює
відношенню кількості теплової енергії, отриманої
на виході з кавітатора, до кількості електричної
енергії, витраченої на електродвигун насоса. Це
обумовлюється тим, що в процесі експлуатації
пристрою контроль температури виконується тіль-
ки на виході з кавітатора, керування тепловим ре-
жимом здійснюється тільки за допомогою розши-
рювальної ємкості з поршнем, що переміщується в
ній, а режим роботи насоса встановлюється стаці-
онарним і не залежить від зміни зовнішніх параме-

трів. Це обумовлює низьку точність контролю й
керування тепловим режимом і не забезпечує мо-
жливості встановлення оптимальних параметрів
роботи пристрою.

В основу корисної моделі поставлена задача
вдосконалення пристрою для нагрівання рідини, у
якому за рахунок введення нових елементів за-
безпечується підвищення точності контролю й ке-
рування тепловим режимом, що дозволяє оптимі-
зувати параметри роботи пристрою, а, отже,
підвищити коефіцієнт перетворення енергії при-
строю.

Поставлена задача вирішується тим, що в
пристрої для нагрівання рідини, що містить за-
мкнутий гідравлічний контур, у якому послідовно
встановлені насос із електродвигуном, розширю-
вальна ємкість, що містить поршень, поставлений
пристроєм його переміщення й дренажний клапан,
заправний штуцер, кавітатор, датчики температу-
ри й тиску, і теплообмінник, згідно корисної моделі
в гідравлічному контурі перед кавітатором послі-
довно розміщені датчик температури й постійний
магніт, а після насоса встановлений витратомір,
при цьому кавітатор містить кавітометр і лічильник
кількості бульбашок, що має фотоелектронний
помножувач.

Доцільне виконання кавітатора у вигляді сопла
з конфузорою та дифузорою частинами.

(13) **U**
(11) **50358**
(19) **UA**

Доцільно, щоб насос був установлений поршневого типу.

На кресленні наведена схема запропонованого пристрою для нагрівання рідини.

Пристрій містить замкнутий гідравлічний контур 1, у якому послідовно встановлені насос 2 поршневого типу з електродвигуном 3 - асинхронним з короткозамкненим ротором, витратомір 4. Далі в гідравлічному контурі 1 розташована розширювальна ємність 5, у порожнині якої розміщені поршень 6, що постачений пристроєм 7 для його переміщення, і дренажний клапан 8. Після розширювальної ємності 5 установлений заправний штуцер 9. Гідравлічний контур 1 також містить кавітатор 10, який виконаний у вигляді сопла з конфузornoю та дифузornoю частинами, що постачений кавітометром 11 і лічильником 12 кількості бульбашок. Перед кавітатором 11 послідовно розміщені датчик 13 температури й постійний магніт 14. Після кавітатора встановлені датчик 15 температури й датчик 16 тиску. У гідравлічний контур 1 вмонтований теплообмінник 17 для передачі тепла споживачеві.

Пристрій для нагрівання рідини працює таким чином.

Дренажний клапан 8 відкривається й через заправний штуцер 9 гідравлічний контур 1 заповнюється рідиною, наприклад, водою. Після повного заповнення заправний штуцер 9 і дренажний клапан 8 закриваються, наприклад, вручну. Потім, включається електродвигун 3 і насосом 2 рідина прокачується через гідравлічний контур 1.

Поршень 6 за допомогою пристрою 7 для його переміщення пов'язаний з автоматичною систе-

мою керування тепловим режимом (на кресленні не показана), що здійснює регулювання залежно від величини різниці температур на датчиках 13 й 15, пульсацій тисків датчика 14 і даних з витратоміра 4.

Постійний магніт 14 з напруженістю, що перевищує напруженість магнітного поля землі, встановлюється для прискорення природного механізму зміни структури води, що приводить до інтенсифікації кавітації.

Сигнали з кавітометра 11 і лічильника 12 кількості бульбашок передаються на електродвигун 3 насоса 2 через автоматичну систему керування тепловим режимом, і шляхом плавного змінювання числа обертів електродвигуна 3 досягається резонанс пульсацій тиску в кавітаторі 10 й у насосі 2. Найбільша інтенсивність генерування тепла досягається при накладенні на кавітаційний режим течії резонансних пульсацій тиску, що сприяє зхлопуванню більшої кількості бульбашок, що утворилися, а значить і до більшого тепловиділення, тобто приводить до інтенсифікації процесу кавітації, що підвищує коефіцієнт перетворення енергії. Для здійснення такого процесу встановлений насос 2 поршневого типу, що створює пульсації тиску в гідравлічному контурі 1, кавітометр 11 і лічильник 12 кількості бульбашок, що реєструють інтенсивність кавітації й частоту пульсацій тиску в кавітаторі 10.

Таким чином, установлюється оптимальний режим кавітації, при якому досягається максимальне генерування тепла в пристрої, що приводить до збільшення коефіцієнта перетворення енергії.

